

NAŠE ČJ. MUBR 38716/2021
VYŘIZUJE Ing. Dana Šebestíková
TELEFON 519 311 335
EMAIL dana.sebestikova@breclav.eu
DATUM 07.04.2020

Zpráva o zjištěních z vykonaného auditu

Evidenční číslo interního auditu:	1/2021
Předmět interního auditu:	Finanční kontrola u odpadového hospodářství
Název útvaru, jehož činnost byla auditovaná:	Technické služby, organizační složka města Břeclavi
Člen auditorského týmu:	Ing. Dana Šebestíková
Auditované období:	01.01.2019 – 31.12.2020
Audit byl vykonán v termínu:	11.01.2021 do 30.03.2021
Jméno zpracovatele zprávy:	Ing. Dana Šebestíková
Počet stran:	20
Datum vypracování:	07.04.2021
Počet vyhotovení:	5

Rozdělovník

Bc. Svatopluk Pěček, starosta
Bc. Jakub Matuška, místostarosta
Ing. Karel Osička, MBA, vedoucí Technických služeb
Mgr. Ivan Kejík, LL.M, MBA, tajemník
Útvar interního auditu

Obsah

1.	Úvod.....	3
2.	Právní rámec a další materiály	3
3.	Zjištění interního auditu	4
3.1.	Vymezení auditované oblasti	4
3.1.1.	Motivační systém	4
3.1.2.	Mandátní smlouva.....	5
3.1.3.	Obecně závazná vyhláška o odpadech	6
3.1.4.	Místní poplatek	6
3.2.	Zavedení MESOH.....	7
3.3.	Výdaje související se zavedením a provozem MESOH.....	9
4.	Korelace MESOH a mandátní smlouvy	10
5.	OZV a MESOH.....	11
5.1.	OZV č. 3/2019.....	11
5.2.	Pravidla k MESOH	11
6.	Úleva na poplatku	12
6.1.	Pravidla pro přidělení EKO bodů.....	12
6.2.	Přidělení EKO bodů	12
6.3.	Výpočet úlevy na poplatku	14
7.	Vliv na objem odpadu	15
8.	Počet zapojených osob	16
8.1.	Informace na 18. ZM	16
8.2.	Podnět zastupitele.....	17
9.	Organizační složka	17
9.1.	Technické služby jako organizační složka.....	17
9.2.	Nejednotná pravidla pro zadávání veřejných zakázek malého rozsahu.....	18
10.	Analýza MESOH	18
11.	Doporučená nápravná a preventivní opatření	20
12.	Závěr	21

Přílohy:

1. Přehled kontrolovaných smluv, objednávek a faktur v období od 01.01.2019 do 31.12.2020
2. Pravidla k Motivačnímu a evidenčnímu systému pro odpadové hospodářství („MESOH“) ve městě Břeclav - návrh

1. Úvod

Na základě pověření č. 1/2021 ze dne 07.01.2021 byl v období od 11.01.2021 do 30.03.2021 proveden interní audit č. 1/21 zaměřený na finanční kontrolu u odpadového hospodářství.

Předmět auditu

Prověření provádění finanční kontroly u odpadového hospodářství se zaměřením na oblast motivačního systému třídění odpadů.

Odpadové hospodářství = činnost zaměřená na předcházení vzniku odpadů, na nakládání s odpady a následnou péči o místo, kde jsou odpady trvale uloženy, a kontrola těchto činností.

Cíle interního auditu:

- Podat ujištění vedoucímu orgánu, že je postupováno v souladu s platnou legislativou a vnitřními předpisy,
- Prověřit, zda bylo dosaženo záměru zavedení Motivačního a evidenčního systému pro odpadové hospodářství: snížení produkce směšného odpadu, zvýšením podílu separace a předcházení vzniku odpadu.

Možná rizika

- nevhodné nakládání s finančními prostředky města,
- neoprávněné výdaje na základě toho, že schvalovací postupy v procesu řídicí kontroly nebyly provedeny, nebo neodpovídají uzavřené smlouvě nebo objednávce,
- vydaná obecně závazná vyhláška k systému odpadového hospodářství neodpovídá potřebám města

Seznam použitých zkratk:

MESOH	Motivační a evidenční systém pro odpadové hospodářství, pro potřeby auditu je tato zkratka používána i pro Evidenční a motivační systém pro město Břeclav
OZV	obecně závazná vyhláška
RM	Rada města Břeclavi
ZM	Zastupitelstvo města Břeclavi
TS	Technické služby, organizační složka města Břeclavi
SKO	směšný komunální odpad
HPP	hlavní pracovní poměr
DPP	dohoda o provedení práce
DPČ	dohoda o pracovní činnosti
BT	označení v MESOH, bonus za třídění
BZ	označení v MESOH, bonus za zájem
BN	označení v MESOH, bonus za ekologické nakupování
BV	označení v MESOH, bonus za efektivní využívání nádob
BS	označení v MESOH, bonus za snižování produkce odpadů
BK	označení v MESOH, bonus za kompostování
OEK	odbor ekonomický

2. Právní rámec a další materiály

- Zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole).
- Vyhláška č. 416/2004 Sb., kterou se provádí zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole)

- Zákon č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích
- Zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech (platnost do 31.12.2020), Zákon č. 541/2020 Sb., o odpadech (platnost od 01.01.2021)
- Nařízení vlády č. 352/2014 Sb., o Plánu odpadového hospodářství České republiky pro období 2015-2024
- Vyhláška č. 93/2016 Sb., o Katalogu odpadů (platnost do 31.12.2020), Vyhláška č. 321/2014 Sb., o rozsahu a způsobu zajištění odděleného soustředěování složek komunálních odpadů
- Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení)
- Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů (§24 - §26 Organizační složky územního samosprávného celku)
- Obecně závazná vyhláška města Břeclavi č. 3/2019, o stanovení systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů a nakládání se stavebním odpadem na území města Břeclav ze dne 02.10.2019
- Obecně závazná vyhláška města Břeclavi č. 8/2019 o místním poplatku za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů ze dne 11.12.2019
- Obecně závazná vyhláška města Břeclavi č. 9/2020 o místním poplatku za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů ze dne 07.12.2020
- Kontrolní řád č. 3/2017 k vymezení vnitřního kontrolního systému města Břeclavi
- Směrnice č. 4/2017, kterou se upřesňuje postup při zadávání veřejných zakázek malého rozsahu (platnost do 30.07.2019)
- Směrnice č. 8/2019, kterou se upřesňuje postup při zadávání veřejných zakázek malého rozsahu (platnost od 01.08.2019)
- Obecné nařízení Evropského parlamentu a rady (EU) 2016/679, o ochraně osobních údajů

3. Zjištění interního auditu

3.1. Vymezení auditované oblasti

Pro potřeby auditu byly definovány 4 oblasti odpadového hospodářství města Břeclav. Interní audit se zaměřil na Motivační systém třídění odpadů a jeho vliv na zbývající tři oblasti.

3.1.1. Motivační systém

V roce 2019 byl v městě Břeclavi zaveden „Motivační a evidenční systém pro odpadové hospodářství“ (dále jen „MESOH“), jako dobrovolný systém s adresným odkládáním odpadů, motivující občany úlevou na poplatku za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů. Cílem systému bylo snížení produkce smíšeného odpadu, zvýšením podílu separace a předcházení vzniku odpadu. Bezprostřední úspora nákladů v odpadovém hospodářství nebyla v této souvislosti definována. Zavedení MESOH by však mělo ve výhledovém horizontu k úspoře nákladů směřovat.

Hlavním důvodem byla reakce na připravovaný nový zákon o odpadech, ve kterém byl zvýšen důraz na třídění odpadu. Zákon 541/2020 Sb., o odpadech nabyl účinnost od 01.01.2021. Nově definuje povinnost obcí zajistit stanovený podíl tříděného odpadu z celkového objemu komunálního odpadu, a to 60 % v roce 2025, s postupným navýšením na 70 % v roce 2035. Nedodržení tohoto ustanovení je považováno za přestupek, za který lze uložit pokutu. Dále byl nově stanoven poplatek za uložení tuny odpadu na skládku, s výrazným navýšením

v následujících letech. Vychází ze stanoveného maximálního množství odpadu na obyvatele v tunách za rok, za které je stanoven základní poplatek. Pro rok 2021 je do 200 kg za 500 Kč/t, s postupnou úpravou na 120 kg za 800 Kč/t v roce 2029. Nad toto množství bude poplatek navýšen na 800 Kč/t v roce 2021 až po 1850 Kč/t v roce 2030.

Povinný podíl stanovený zákonem o odpadech

	2019	2020	2025	2030	2035
povinný podíl recyklovatelné složky na komunálním odpadu	x	x	60%	65%	70%
podíl tříděného odpadu v městě Břeclav ¹⁾	36%	31%	x	x	x

¹⁾ Orientační výpočet podílu tříděného papíru, plastu, skla, kovů, textilu a biologicky rozložitelného odpadu na celkovém komunálním odpadu

Podíl jednotlivých druhů odpadů (v t)

	2019	2020
Papír	586	514
Plast	326	293
Sklo	365	371
Kovy	510	359
bio	470	473
textil	0	0
směsný komunální odpad	4 028	4 529
odpad celkem	6 285	6 539
recyklovatelný odpad	2 256	2 010
% recyklovatelného odpadu	35,90%	30,74%

Množství odpadu stanovené v zákoně o odpadech (pro zařazení do dílčího základu poplatku)

rok	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
množství odpadu na obyvatele v tunách	x	x	0,20	0,19	0,18	0,17	0,16	0,15	0,14	0,13	0,12
SKO na obyvatele Břeclavi v tunách	0,17	0,17	x	x	x	x	x	x	x	x	x

3.1.2. Mandátní smlouva

Město Břeclav zabezpečuje nakládání s odpady uzavřenou mandátní smlouvou se společností AVE CZ odpadové hospodářství s.r.o., IČO 49356089 (od 01.01.2019 nástupnická společnost, za zaniklou AVE Břeclav a.s., IČ: 48911941, v době uzavření smlouvy s obchodním jménem TEMPOS Břeclav, a.s. a stejným IČ). Předmětem smlouvy je: odvoz komunálního odpadu, odvoz tříděného odpadu, odvoz odpadů z velkoobjemových kontejnerů, dále třídění a úprava odpadů na třídírně, likvidace černých skládek, zajišťování provozu sběrného dvora na rizikové odpady. Byla uzavřena dne 19.12.1997 se stanovenou roční cenou násobkem pevně dané částky a počtu obyvatel hlášených v Břeclavi k trvalému pobytu k 1.1 daného roku. V dodatcích č. 1 – 11 jsou upraveny některé náležitosti smlouvy a výše pevné částky na jednoho obyvatele. V dodatku č. 12 ze dne 28.12.2017 je stanovena roční odměna mandátáře pevnou částkou 700 Kč násobenou počtem obyvatel k 1.1. daného roku a částkou 1 500 000 Kč bez DPH ročně, pro

roky 2018, 2019, 2020, 2021. V textu dodatku není blíže specifikováno, proč a za jakou činnost byla tato odměna přiznána. V dodatku č. 13 ze dne 01.05.2019 je upravena pevná částka na 770 Kč a doplněna úhrada za provoz sběrného dvora dle přiloženého ceníku.

Plnění z mandátní smlouvy v jednotlivých letech

rok	výpočet	celková cena
2017	24 941 obyvatel x 700 Kč + 15% DPH	20 077 500 Kč
2018	24 881 obyvatel x 700 Kč + 1 500 000 Kč + 15% DPH	21 754 200 Kč
2019	24 249 obyvatel x 700 Kč (770 Kč od května 2019) + 1 500 000 Kč + provoz sběrného dvora dle ceníku	25 181 196 Kč
2020	24 704 obyvatel x 770 Kč + 1 500 000 Kč + sběrný dvůr	27 605 196 Kč

3.1.3. Obecně závazná vyhláška o odpadech

V souladu s § 17 odst. 2 zákona č. 185/2001 Sb., o odpadech byla vydána Obecně závazná vyhláška města Břeclavi č. **3/2019, o stanovení systému** shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů a nakládání se stavebním odpadem na území města Břeclav (schváleno na 9. ZM dne 02.10.2019)

Prováděcím předpisem k této OZV je Manuál pro nakládání s odpady (schváleno na 23. RM dne 02.10.2019), zveřejněný na internetových stránkách Technických služeb, organizační složky města Břeclavi.

3.1.4. Místní poplatek

Místní poplatek za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů je pro jednotlivé roky stanoven obecně závaznou vyhláškou jednotnou sazbou pro všechny poplatníky. Do 31.12.2020 sazbu poplatku dle zákona 565/1990 Sb., o místních poplatcích tvořila:

- částka až 250 Kč za osobu a 1 kalendářní rok
- částka stanovená na základě skutečných nákladů obce předchozího kalendářního roku na sběr a svoz netříděného komunálního odpadu až 750 Kč za osobu a kalendářní rok

Potvrzení o výši skutečných nákladů vystavila AVE Břeclav a.s.

Ke dni zahájení interního auditu byla platná Obecně závazná vyhláška města Břeclavi č. 9/2020, o místním poplatku za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů (schváleno na 18. ZM dne 16.12.2020).

Výše poplatku pro daný rok (součet a + b):

rok	poplatek	částka a) za osobu a rok	Částka b) dle skutečných nákladů
2017	600 Kč	250 Kč	350 Kč
2018	600 Kč	250 Kč	350 Kč
2019	600 Kč	160 Kč	440 Kč
2020	600 Kč	150 Kč	450 Kč
2021	600 Kč	100 Kč	500 Kč

Výpočet skutečných nákladů na osobu (částka b) dle podkladů AVE Břeclav a.s.

Poplatek v roce	Skutečné náklady za rok	Výpočet náklady : počet obyvatel	Obecně závazná vyhláška č.
2017	2014	9 802 129 : 24 949 = 392,88 Kč	OZV 7/ 2015
2018	2016	10 568 748 : 24 941 = 423,75 Kč	OZV 7/2017, OZV 1/2018
2019	2017	10 951 390 : 24 881 = 440,15 Kč	OZV 8/2018,
2020	2018	12 265 120 : 24 704 = 496,50 Kč	OZV 8/2019
2021	2019	12 657 604 : 24 743 = 511,60 Kč	OZV 9/2020

Stanovená výše poplatku na 1 poplatníka (600 Kč) se od roku 2017 nezměnila, je nižší než kolik město Břeclav platí na základě mandátní smlouvy za 1 obyvatele (770 Kč).

3.2. Zavedení MESOH

Zavedení motivačního systému třídění odpadů, který umožní zodpovědným občanům ušetřit na odpadech bylo uvedeno v programových prioritách Koalice Mladí a neklidní, ANO, Společně pro Břeclav a KDU-ČSL pro období 2019-2022 v oblasti "odpady a životní prostředí", zveřejněných dne 04.03.2019. Tento bod vycházel z Plánu odpadového hospodářství města Břeclav 2017 - 2026 ze dne 21.09.2017, kde je jedním z hlavních cílů: Nadále podporovat zavedený tříděný sběr minimálně pro odpady z papíru, plastů, skla a kovů (bod. 5. - závazná část). A navazujícího dokumentu Vyhodnocení plánu odpadového hospodářství, který uvádí jako slabou stránku nedostatečné ekonomické mechanismy motivující občany ke třídění odpadů a k tomu navazující příležitost vytvoření podmínek motivujících k vyššímu třídění odpadů.

Motivační a evidenční systém odpadového hospodářství je nově poskytovaná služba občanům města, která jim dává možnost ovlivnit výši svého poplatku za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů. Záměr zavedení finanční motivace ke třídění komunálního odpadu pro občany města nebyl schválen Zastupitelstvem města Břeclavi ani Radou města Břeclavi.

Smlouva o zavedení, provozování a koordinaci Motivačního a evidenčního systému pro odpadové hospodářství byla uzavřena 25.06.2019 se společností ISNO IT s.r.o., se sídlem Uherčice 125, 691 62 Uherčice, IČO 02696371. Smlouva byla uzavřena na dobu určitou do 31.12.2019. Předpokládaná výše plnění ze smlouvy byla 198 089 Kč (2,50 Kč bez DPH x 10 514 osob bydlících v rodinném domě s trvalým pobytem v městě Břeclavi/ měsíc = 31 805 Kč měsíčně s DPH + náklady na cestovné, které však nebyly ve fakturách uplatněny). Podle Čl. IV. odst. 1 zřizovací listiny organizační složky Technické služby je vedoucí organizační složky oprávněn uzavírat smlouvy v obchodních případech do 200 000 Kč bez DPH, nad tuto částku starosta města. V souladu se zřizovací listinou byl oprávněn provést výběr dodavatele tehdejší vedoucí TS. Záznamy o posuzování více dodavatelů nebyly při auditu dohledány. Smlouvu podepsal starosta. Dodatkem č. 1 byla smlouva prodloužena o 6 měsíců do 30.06.2020, ostatní ustanovení smlouvy zůstaly beze změny. Předpokládané plnění z dodatku smlouvy bylo 190 830 Kč (6 x 31 805 Kč/měsíc). Součet skutečného plnění ze smlouvy v roce 2019 a předpokládaného plnění v roce 2020 činil 381 660 Kč. V souladu se zřizovací listinou podepsal dodatek č. 1 starosta. Dodatkem č. 2 byla smlouva prodloužena na další 3 měsíce do 30.09.2020, při současném zvýšení ceny. Předpokládané plnění z dodatku smlouvy bylo 224 543 Kč (2,50 Kč bez DPH x 24 743 obyvatel s trvalým pobytem v městě Břeclavi/ měsíc = 74 848 Kč měsíčně s DPH). Součet skutečného a předpokládaného plnění ze smlouvy činil 606 203 Kč. Vzhledem k tomu, že plnění překročilo částku 500 000 Kč, byl zvolen postup podle Čl. 3. odst. 3b) Směrnice č. 8/2019, kterou se upřesňuje postup při zadávání veřejných zakázek malého rozsahu, a o uzavření dodatku č. 2 rozhodla Rada města.

V roce 2019 došlo k personální změně na pozici vedoucího organizační složky Technické služby. Do 30.06.2019 byl vedoucí Ing. Milan Uher, který zajišťoval přípravu pro zavedení MESOH a uzavření smlouvy se společností ISNO IT s.r.o. Od 01.07.2019 byl jmenován nový vedoucí Ing. Karel Osička. Agenda vedoucího nebyla oficiálně předána, nebyl zpracován předávací protokol.

V listopadu 2019 předala ISNO IT s.r.o. data s osobními údaji, ve které byla v souladu s uzavřenou smlouvou data poplatníků upravena na základě adresy a kořene příjmení do „skupinek lidí, u kterých se předpokládá, že používají k odkládání odpadů stejné nádoby“. Tyto jsou dále označovány jako „stanoviště. Součástí bylo i určení kontaktní osoby pro jednotlivá

stanoviště a vygenerování přihlašovacího jména a hesla pro tuto osobu. Technické služby připravily obálky s informacemi pro poplatníky na jednotlivá stanoviště (přihlašovací jméno a heslo do MESOH – „moje odpadky“, průvodní dopis se základními informacemi o MESOH, informační leták zvláště pro rodinné nebo bytové domy, u rodinných domů i QR kódy pro označování pytlů s tříděným odpadem, byly přiloženy pytle na tříděný odpad).

Vzhledem k výše uvedenému postupu pro zapojení jednotlivých stanovišť do motivačního systému třídění odpadu, kdy zapojení je dobrovolné a mělo by být provedeno na základě souhlasu jednotlivých zájemců nebo na základě smluvního ujednání mezi zájemci a městem, není v současné době zpracování osobních údajů zájemců o motivační systém třídění odpadu v souladu s nařízením o ochraně osobních údajů. Souhlas nemůže udělit nebo smlouvu podepsat za jiného žádná osoba, pokud není k danému úkonu zmocněna (výjimka pouze v případě zákonných zástupců nebo opatrovníků). Pouze u domácností s 1 aktivním poplatníkem, by se přihlášení do webové aplikace „moje odpadky“ mohlo považovat za konkludentní souhlas se zpracováním osobních údajů za účelem zapojení do MESOH (v roce 2020 bylo v systému zapojeno 646 jednočlenných domácností).

Dne 26.11.2019 proběhl workshop pro zastupitele, kde byli seznámeni se systémem MESOH.

V prosinci byly na jednotlivá stanoviště rozeslány obálky s informacemi. Nejdříve v Charvátské Nové Vsi osobně zaměstnanci TS a následně do zbývajících městských částí prostřednictvím České pošty. Informace byly zveřejněny i v měsíčníku Radnice (od č. 11/2019). Následně TS vyřizovaly reklamace od jednotlivých poplatníků, např. pokud neobdrželi obálku s přihlašovacími údaji, nebo byly chybně přiřazeny osoby na stanoviště. Bylo rozesláno cca 10 500 obálek. (Počet nelze přesně stanovit, nebylo posíláno doporučeně. Nedoručené a poštou vrácené obálky byly v době auditu již skartovány.)

V roce 2020 proběhlo několik veřejných diskusí k seznámení s novým motivačním tříděním odpadu v Břeclavi. Např. v Domě školství v Břeclavi 21.01.2020, 11.02.2020, 25.02.2020. V měsíčníku Radnice byly průběžně zveřejňovány články k MESOH. 13.01.2020 bylo na YouTube umístěno instruktážní video (285 zhlédnutí k 15.02.2021).

Dne 11.05.2020 RM schválila vyhlášení veřejné zakázky malého rozsahu pod názvem „Evidenční a motivační systém pro město Břeclav“. Dne 22.06.2020 RM schválila výběr dodavatele a uzavření smlouvy se společností Tectronik s.r.o. Původní dodavatel ISNO IT s.r.o. nabídku neučinil.

K 30.09.2020 byla spolupráce s ISNO IT s.r.o. ukončena, uplynutím doby, na kterou byla smlouva sjednána. Datová média obsahující osobní údaje byla smazána a webové stránky „moje odpadky“, ve kterých byla vedena jednotlivá stanoviště, přestaly být funkční.

Databáze byla převedena do společnosti Tectronik s.r.o. a poplatníci nyní mají možnost přihlásit se na své účty na webových stránkách „moje popelnice“. Je zde i údaj o slevě na poplatek za předchozí rok.

Dne 12.11.2020 proběhl workshop pro zastupitele, k projednání problematiky odpadového hospodářství v Břeclavi. Zde byl mimo jiné i prodiskutován a připomínkován systém MESOH, EKO body, hodnotilo se třídění odpadů, požadavky na doplnění dat a podkladů pro zastupitelské kluby, bylo sděleno, že je nasbíráno cca 120 000 EKO bodů, na základě nichž bude přidělena sleva a byla navržena částka 5 Kč/1 EKO bod.

Dne 16.12.2020 bylo na ZM hlasováno o návrhu zařazení nového bodu do programu – Návrh na zrušení systému MESOH motivačního a evidenčního systému odpadového hospodářství. Návrh nebyl schválen.

Dílčí zjištění

Záměr na zavedení finanční motivace ke třídění komunálního odpadu pro občany města vycházel z programového prohlášení koalice a byl reakcí na nový zákon o odpadech. Smlouva o zavedení, provozování a koordinaci MESOH s ISNO IT s.r.o. byla uzavřena v roce 2019 na 6 měsíců a dodatkem č. 1 prodloužena o dalších 6 měsíců. Smlouvu i dodatek č. 1 podepsal starosta. RM rozhodla o uzavření dodatku č. 2 (prodloužení na další 3 měsíce). RM také rozhodla o vyhlášení veřejné zakázky „Evidenční a motivační systém pro město Břeclav“ a o výběru nového dodavatele v roce 2020. Zastupitelé byli s MESOH seznámeni neformálně na workshopech v listopadu 2019 a listopadu 2020 a na zastupitelstvu v prosinci 2020.

Jednotliví poplatníci byli zapojeni do MESOH tím, že se kterýkoliv člen domácnosti přihlásil do webové aplikace „moje odpadky“ a zde vyplnil vstupní dotazník, nebo pokud byl odevzdán tříděný odpad s QR kódem dané domácnosti. Zvolený postup není v souladu s nařízením o ochraně osobních údajů.

3.3. Výdaje související se zavedením a provozem MESOH

Při auditu bylo ověřováno, zda proběhla předběžná řídicí kontrola u jednotlivých smluv, objednávek a faktur souvisejících se zavedením a provozem MESOH v období od 01.01.2019 do 31.12.2020. Přehled kontrolovaných smluv, objednávek a faktur je uveden v příloze č. 1 této zprávy. Pro úplnost zde byly doplněny výdaje zabezpečené činností Technických služeb a na základě dohod o provedení práce, na které nejsou vystaveny faktury.

Záznam o realizaci předběžné řídicí kontroly před vznikem závazku je veden elektronicky v systému GINIS modulu SML. V případě smluv a objednávek uzavřených na více let je prováděna řídicí kontrola v jednotlivých letech samostatně v návaznosti na rozpočet daného roku. Bez provedení předběžné řídicí kontroly pověřenými osobami (příkazcem operace, správcem rozpočtu) není nikdo oprávněn dát pokyn k provedení operace. **U všech kontrolovaných smluv a objednávek byla provedena předběžná řídicí kontrola před vznikem závazku.**

Podle zřizovací listiny organizační složky Technické služby Čl. IV. odst. 1 je vedoucí organizační složky oprávněn uzavírat smlouvy v obchodních případech do 200 000 Kč bez DPH, nad tuto částku starosta města. Objednávka DO/1894/2020/TS (svoz pytlového sběru MESOH na období leden a únor 2020) na částku 342 562 Kč včetně DPH nebyla podepsána starostou, ale dne 06.03.2020 vedoucím organizační složky. Vedoucí TS postupoval podle vnitřního předpisu č. 8/2019 Směrnice, kterou se upřesňuje postup při zadávání veřejných zakázek malého rozsahu. Vzhledem k tomu, že v předchozím období byl limit ve zřizovací listině shodný s tímto předpisem předpokládal, že se ho týká změna od 01.08.2019 navyšující limit vedoucím odborů na 500 000 Kč. Podrobněji popsáno v bodu 9.2. této zprávy, kde doporučuji sjednocení podmínek.

Předběžná řídicí kontrola po vzniku závazku se provádí u jednotlivých faktur před jejich proplacením. Záznam o realizaci je proveden elektronicky v systému GINIS modulu KDF. Jednotlivé faktury jsou navázány na příslušné smlouvy nebo objednávky. **U všech kontrolovaných faktur byla provedena předběžná řídicí kontrola po vzniku závazku.**

Vzhledem k tomu, že se jednalo o nově zavedenou službu adresného třídění odpadů, nebyly náklady posuzovány ve vztahu k předchozím obdobím. V roce 2019 zahrnovaly náklady přípravu zavedení MESOH včetně vytvoření databáze a sběr v prosinci, z toho bylo 30% na rozeslání informací do domácností, tisk letáků a QR kódů. V roce 2020 byl změněn dodavatel webové aplikace, ve které je vedena evidence poplatníků zapojených do MESOH. Uzavřením nové smlouvy došlo k výrazné úspoře (z původních 31 805 Kč na 18 906,25 Kč/měsíc). V červenci, srpnu a září 2020 probíhalo nastavení systému u nového dodavatele a ukončení spolupráce včetně závěrečného předání dat u původního dodavatele (u kterého byl na tyto 3

měsíce navýšen poplatek na 74 848 Kč/měsíc). Dalšího snížení nákladů bylo dosaženo zabezpečením svozu tříděného odpadu TS místo objednání u externího dodavatele (průměr 1-5/2020 za externí svoz pytlů v rámci MESOH byl 209 165 Kč/měsíc, průměr nákladů TS včetně poplatku na třídírně za 6-12/2020 byl 122 553 Kč/měsíc). Nákup pytlů na tříděný odpad zůstal beze změny (35 250 kusů předem na následující rok, tyto jsou poskytovány poplatníkům zdarma s možností vyzvednutí na TS nebo v knihovnách). Mzdové náklady jsou vyčísleny pouze v kalkulacích na 1 hod svozu odpadu.

Dílčí zjištění

Předběžná řídicí kontrola byla provedena u všech kontrolovaných smluv, objednávek a faktur. Jednotlivé výdaje byly schvalovány pro samostatně uzavřené smlouvy a objednávky. Což odpovídá zavedené praxi i u jiných projektů města.

Ze strany TS byla přijata opatření ke snížení nákladů na MESOH jednak výběrem nového dodavatele zabezpečujícího evidenci na webové aplikaci a dále změnou zabezpečení svozu tříděného odpadu vlastními zaměstnanci místo externím dodavatelem.

Náklady na zavedení a provoz MESOH (údaje v Kč)

	2019	2020	2021 ²⁾
letáky, doručení...	182 522	x	x
SW pro evidenci	240 271	528 812	226 875
svoz odpadů	26 963	1 903 555	1 476 000
pytle	96 821	96 821	96 821
ostatní	69 365	77 081	37 486
celkem	615 942	2 606 269	1 837 182

²⁾ předpokládané výdaje, pokud by byl objem tříděného odpadu shodný s rokem 2020 a nedošlo ke změně cen nebo jiných podmínek

Předpokládané výdaje

2021	měsíčně	ročně
Tectronik s.r.o.	18 906,25	226 875,00
svoz TS cca	102 000,00	1 224 000,00
třídírna Hrušky cca	21 000,00	252 000,00
pytle	8 068,43	96 821,18
2 čtečky (2/2021)		37 486
		1 837 182

4. Korelace MESOH a mandátní smlouvy

V mandátní smlouvě uzavřené v roce 1997 je svoz tříděného odpadu definován pouze obecně, a ani v následujících dodatcích nebyl zpřesněn. V posledním 13. dodatku je předmět smlouvy definován jako „závazek Mandatáře provádět pro Mandanta na jeho účet na území Města Břeclavi, včetně všech jeho částí, tyto činnosti nakládání s odpady: odvoz komunálního odpadu, **odvoz tříděného odpadu**, odvoz odpadů z velkoobjemových kontejnerů, dále **třídění a úpravu odpadů na třídírně**, likvidaci černých skládek, zajišťování provozu sběrného dvora na rizikové odpady s tím, že za výkon těchto činností náleží Mandatáři sjednaná roční odměna, to vše ve znění dodatků č. 1 až 12 k Mandátní smlouvě“.

Pro potřeby adresného třídění odpadů v rámci MESOH je nutné načítání QR kódů u jednotlivých pytlů s odpadky a následné vážení takto vybraných tříděných odpadů. Tato služba není uvedena v mandátní smlouvě, nelze ji tedy v rámci smlouvy požadovat. Na svoz odpadu v rámci motivačního systému MESOH byly uzavřeny samostatné objednávky na jednotlivé měsíce od prosince 2019 do května 2020 se společností AVE CZ odpadové hospodářství s.r.o. Jednalo se o nově zaváděný systém, kdy nebylo známo, jaký bude o adresné třídění odpadů zájem, jaké s tím budou spojeny náklady. Z toho důvodu nebyla uzavírána dlouhodobější smlouva. Po vyhodnocení TS ustoupily od objednávání služby u externího dodavatele a zabezpečují svoz odpadu vlastní technikou a vlastními zaměstnanci. Pytle jsou svázeny přímo do třídírny odpadů v Hruškách, a úhrada je pouze za zpracování těchto pytlů na třídírny podle jejich skutečné hmotnosti. Tímto opatřením došlo k výraznému snížení nákladů na svoz odpadu tříděného v rámci MESOH v jednotlivých měsících.

Dílní zjištění

Roční odměna z mandátní smlouvy není vázána na objem odpadů, ale na počet obyvatel. Svoz odpadu v rámci MESOH se týkal pouze papíru a plastů, tříděný odpad zahrnuje i další položky. Zabezpečení svozu části tříděného odpadu na vlastní náklady se tak do plnění z mandátní smlouvy nepromítlo. AVE CZ odpadové hospodářství s.r.o. sváží tříděný odpad ve stejném režimu jako v předchozích letech. Doporučuji zvážit vhodnost systému, kdy snížení objemu odpadu nemá vliv na výši plateb za jeho svoz.

5. OZV a MESOH

5.1. OZV č. 3/2019

Dne 02.10.2019 byla na 9. ZM schválena OZV č. **3/2019** o stanovení systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů a nakládání se stavebním odpadem na území města Břeclav. Dne 02.10.2019 byl na RM schválen „Manuál pro nakládání s odpady“, který navazuje na OZV č. 3/2019 a je zveřejněn na webu TS.

I když výše uvedené předpisy byly schvalovány po uzavření Smlouvy o zavedení, provozování a koordinaci Motivačního a evidenčního systému pro odpadové hospodářství a byly zahájeny přípravné práce pro zavedení MESOH, tento v nich není jakkoliv uveden. Není zde uvedena možnost zapojit se do MESOH, pravidla MESOH, ani podmínky pro přidělování EKO bodů. Pravidla pro MESOH nebyla schválena ani samostatně. Pouze v Čl. 4 odst. 4 OZV jsou jako zvláštní sběrné nádoby uvedeny „pytle“, do nichž se ukládá plast a papír. Avšak bez uvedení, že jsou využívány pro třídění odpadu u rodinných domů v rámci MESOH.

5.2. Pravidla k MESOH

Při auditu nebyla dohledána oficiální verze Pravidel k MESOH, ve které by byla pravidla definována přímo pro město Břeclav. Nejsou přílohou OZV č. 3/2019, ani jejího prováděcího předpisu.

Na základě uzavřené smlouvy ISNO IT s.r.o. zpracovala návrh Pravidel k Motivačnímu a evidenčnímu systému pro odpadové hospodářství, která obsahovala vysvětlení základních pojmů, popis udělování EKO bodů, stanovení období, za které je sleva počítána (tzv. MESOH rok od 01.10. předchozího roku do 30.09. daného roku), v příloze byla mimo jiné tabulka upřesňující výpočet EKO bodů za třídění odpadů, návod jak třídít vybrané odpady, podmínky pro udělení EKO bodů za vytríděný odpad. Tento návrh pravidel poskytl k auditnímu šetření místostarosta z e-mailové korespondence (návrh obdržel 22.07.2019). Dále byl TS předložen návrh Pravidel k MESOH ze systému „moje odpadky“ s navrhovaným schválením na RM dne 04.09.2019 (Pravidla nebyla na 21. RM schválena, nejsou ani v materiálech k této RM, ani v usneseních). Tento návrh Pravidel k MESOH je v příloze č. 2 této zprávy.

Pravidla k MESOH nejsou zveřejněna na webových stránkách města ani Technických služeb, nejsou na současném webu „moje popelnice“, kam se mohou přihlásit poplatníci zapojení do MESOH. Výběr z pravidel, která je možno otevřít na webových stránkách MESOH „moje odpadky“ společnosti ISNO IT s.r.o. je pouze obecný. Zda bylo možné otevřít Pravidla upravená konkrétně na podmínky města Břeclav po přihlášení na jednotlivé účty v původní aplikaci „moje odpadky“, nebylo možné při auditu ověřit vzhledem k tomu, že byl již nedostupný po ukončené spolupráci s ISNO IT s.r.o.

Dílčí zjištění

Obecně závazná vyhláška č. 3/2019, o stanovení systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů a nakládání se stavebním odpadem na území města Břeclav neupravuje podmínky v odpadovém hospodářství v souladu se současným stavem, proto, že neuvádí podmínky MESOH.

Pravidla k MESOH ve městě Břeclav byla sice projednávána, ale finální verze nebyla zpracována a proto nebyla ani schválena ZM nebo RM.

6. Úleva na poplatku

V roce 2021 byla poplatníkům zapojeným do MESOH přiznána úleva na poplatku za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů. Výše úlevy byla počítána na základě přidělených EKO bodů.

6.1. Pravidla pro přidělení EKO bodů

Jak je podrobněji uvedeno v bodu 5.2 této zprávy, není oficiální verze Pravidel k MESOH ve městě Břeclav. Níže uvedený postup pro výpočet EKO bodů byl odvozen z tabulky „přehled EKO bodů u jednotlivých stanovišť“, kterou předala ISNO IT s.r.o. na Technické služby, z návrhů pravidel, které měl audit k dispozici a informačního letáku posílaného jednotlivým stanovištím. V případě, že v těchto zdrojích byly rozdílné informace, byla upřednostněna tabulka se skutečně přidělenými EKO body.

6.2. Přidělení EKO bodů

Evidenci EKO bodů za rok 2020 u jednotlivých poplatníků za zapojení do MESOH, která sloužila jako podklad pro výpočet úlevy na poplatku za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů, vedla společnost ISNO IT s.r.o. K 30.09.2020 byla spolupráce s touto společností ukončena. V souladu se Smlouvou o zpracování osobních údajů, článek VI odst. 8, ze dne 25.06.2019 společnost ISNO IT s.r.o. předala a následně smazala datová média obsahující osobní údaje. Interní audit tak vycházel ze souhrnných souborů, které byly předány na TS. Data v podrobnější struktuře byla přenesena do nové webové aplikace „moje popelnice“ společnosti Tectronik s.r.o.

Společnost ISNO IT s.r.o. předala na TS soubor obsahující tři Excel tabulky:

- **přehled EKO bodů u jednotlivých poplatníků – 7 708** osob (jméno, příjmení, datum narození, identifikátor poplatníka, adresu, počet EKO bodů, uvedených na 2 desetinná místa)
- **přehled EKO bodů u jednotlivých stanovišť – 2 877** stanovišť/odpadových účtů (IDS, název = jméno a příjmení, adresa, městská část, č.p.-tisk, typ zástavby, počet aktivních poplatníků, počet EKO bodů/osoba, Počet EKO bodů/stanoviště, Bonus BT EKO body/osoba, Bonus BT EKO body/stanoviště, Bonus BZ EKO body/osoba, Bonus BZ EKO body/stanoviště, Bonus BN EKO body/osoba, Bonus BN EKO body/stanoviště + s nulovými

hodnotami: Bonus BS EKO body/osoba, Bonus BV EKO body/osoba, Bonus BS BK body/osoba).

- **Sestava GORDIC** import 2021.txt (variabilní symbol a počet bodů), pro sehrání do systému GINIS

Přidělování EKO bodů bylo podle návrhu Pravidel zpracovaných společností ISNO IS s.r.o., upravených na aktuální podmínky (např. maximální počet EKO bodů přidělený za jednotlivé bonusy, byl krácen o $\frac{1}{4}$, protože sledované období nebylo 12, ale jen 9 měsíců; nebyly nepřidělovány body za kompostování nebo za snižování produkce odpadů, protože nebyla vedena jejich evidence). Období bylo vyvozeno od data, kdy se začaly body přidělovat (01.01.2020), do data, kdy ukončila společnost ISNO IT s.r.o. spolupráci (30.09.2020). V návrhu pravidel bylo počítáno s tím, že body budou přidělovány za tzv. MESOH rok od 01.10. předchozího roku do 30.09. daného roku, aby bylo možné zpracovat podklady pro výpočet úlevy k 01.01. následujícího roku.

Přidělovány byly EKO body za:

- **BT - bonus za třídění**, max. 24 bodů/osoba/rok - max. 18 bodů/osoba/01.01.-30.09.2020, byly přidělovány za odevzdání pytle s tříděným odpadem nebo za zaregistrování kontejneru na tříděný odpad (např. 3 EKO body za pytel s papírem, 3,4 EKO body za pytel s plastem, polovina bodů se odečetla pokud nebyl pytel zcela naplněn nebo v něm nebyly některé PET láhve pošlapané). U bytových domů jsou body za třídění rozpočítávány rovným dílem mezi občany, kteří si danou nádobu zaregistrovali ve svém odpadovém účtu. Stejný počet bodů je přidělován všem, přičemž nelze určit skutečný podíl jednotlivých osob. Do bonusu je započítán i tříděný odpad nepřihlášených osob, které používají stejné kontejnery. Přidělování bodů u bytových domů tak není jednoznačně transparentní. Např. u panelového domu s adresou: Břeclav, sídl. Dukelských hrdinů 2572 s 60 byty je přihlášeno 18 stanovišť, body za zaregistrovaný kontejner jsou rozpočítány mezi těchto 18 stanovišť a všechny takto zapojené osoby dosáhly maximální počet bodů, bez ohledu na to zda skutečně odpad třídí.
- **BZ - bonus za zájem**, max. 6 bodů/osoba/rok - max. 4,5 bodů/osoba/01.01.-30.09.2020, byly přidělovány za pravidelnou kontrolu odpadového účtu (1,5 EKO bodu každému poplatníkovi na stanovišti, pokud se někdo z nich přihlásil do webové aplikace v daném čtvrtletí.)
- **BN - bonus za ekologické nakupování**, max. 18 bodů/osoba/rok - max. 13,5 bodů/osoba/01.01.-30.09.2020, byly přidělovány za nákup v bezobalovém obchodě (pravděpodobně udělováno 0,5 bodu za nákup v hodnotě 500 Kč).
- EKO body uvedené v informačním letáku doručeném na jednotlivá stanoviště za **BV- bonus za efektivní využívání nádob**, **BS – bonus za snižování produkce odpadů**, **BK – bonus za kompostování** nebyly evidovány ani zahrnuty do výpočtů za rok 2020.

Výpočet EKO BODŮ:

- Vypočetl se celkový počet přidělených bodů na jednotlivá stanoviště, součtem BT + BZ + BN a rozpočítal se na jednotlivé poplatníky. Přičemž BZ byly přidělovány v hodnotách 1,5; 3; nebo 4,5 podle počtu pravidelných kontrol odpadového účtu všem jednotlivým osobám. BT a BN byly udělovány celému stanovišti a následně vyděleny počtem osob na něm přihlášených. Např. na stanovišti CC6263 s počtem 9 aktivních poplatníků dosáhl každý 22,5 EKO bodů, celkem 202,5 bodů, skládajících se z $9 \times 4,5$ BZ + 9×18 BT + 0 BN; na stanovišti CC6089 se 2 aktivními poplatníky dosáhl každý 27,43 EKO bodů, celkem 54,86 bodů, skládajících se z 2×3 BZ + 2×18 BT + $2 \times 6,43$ BN.
- V přehledu jsou body zaznamenány pouze do maximální hodnoty, nešlo z něj vyčíst, kolik bodů bylo nasbíráno nad tento limit.

- **BT** – 1 654 stanovišť dosáhlo na max. možnou hodnotu 18 EKO bodů/osoba, 238 stanovišť nebyly přiděleny žádné body.
- **BZ** – 520 stanovišť mělo max. hodnotu 4,5 EKO bodu/osoba, 488 stanovišť hodnotu 3 EKO body/osoba, 1 305 stanovišť hodnotu 1,5 EKO body/osoba, 564 stanovišť hodnotu 0 EKO body/osoba.
- **BN** – tento bonus byl přidělen na 67 stanovištích, max. hodnotu nedosáhl nikdo, nejvyšší počet byl 6,43 EKO bodu/osoba.

Kontrolu prováděli poplatníci po přihlášení na svůj odpadový účet. V případě nesrovnalostí (např. chybné přiřazení osob k jednotlivým stanovištím, nezapočítání vyvezeného pytle s odpadky) telefonicky kontaktovali Technické služby, které provedly opravu v systému. Dále byla nastavena automatická kontrola na maximální hodnotu bodů u jednotlivých bonusů, po jejím dosažení nebyly další body započítávány.

Technické služby (týkalo se i ISNO IT s.r.o. a Tectronik s.r.o.) nemají přístup do databáze poplatníků, která je vedena na ekonomickém odboru v systému GINIS, je pravidelně měsíčně aktualizována, také jsou zde údaje o osobách osvobozených od poplatku. Databáze MESOH není pravidelně aktualizovaná s evidencí obyvatel a vychází z původně poskytnutých dat. V databázi na ekonomickém odboru jsou vedeni jednotliví poplatníci. V databázi MESOH jsou pro potřeby přidělování EKO bodů podřazeni pod jednotlivá stanoviště. Na kontrolním vzorku zjištěny chyby při přidělování jednotlivých EKO bodů sloužících pro výpočet úlevy na poplatku, rozdělení bodů stanoviště na více osob, než které skutečně na stanovišti bydlí. Zjištěno u stanoviště CC3416 (MESOH 5 osob, OEK 3 poplatníci + 2 dlouhodobě v cizině bez poplatku; sleva 85 Kč měla být 95 Kč/poplatník), stanoviště CC10140 (MESOH 7 osob, OEK 3 poplatníci + 4 dlouhodobě v cizině bez poplatku; sleva 30 Kč měla být 60 Kč/poplatník), stanoviště CC10254 (MESOH 4 osoby, OEK 2 poplatníci + 2 dlouhodobě v cizině bez poplatku; sleva 90 Kč měla být 110 Kč/poplatník).

6.3. Výpočet úlevy na poplatku

Hodnota 1 EKO bodu ve výši 5 Kč byla schválena v OZV 9/2020 na Zastupitelstvu města Břeclavi dne 16.12.2020. Celkový součet všech úlev byl omezen na maximální možnou hodnotu 320 Kč na osobu. O celkovém počtu přidělených EKO bodů byly zastupitelé informováni pouze neformálně na workshopu dne 12.11.2020, kdy jim bylo sděleno, že je nasbíráno cca 120 000 EKO bodů, na základě nichž bude přidělena sleva.

Výpočet úlevy na poplatku za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů za zapojení do MESOH v roce 2020 byl u jednotlivých poplatníků počítán na základě podkladů poskytnutých společností ISNO IT s.r.o. Původní sestava „GORDIC import 2021.txt“ obsahovala variabilní symboly jednotlivých poplatníků zapojených do systému a počet dosažených EKO bodů s přesností na 2 desetinná místa. Součet EKO bodů v této sestavě byl **120 945,09** bodů, při celkovém počtu poplatníků **7 708**.

Přidělené body byly zaokrouhleny směrem dolů na celé číslo a vynásobeny 5 Kč. Po této úpravě byla vyčíslena úleva 589 030 Kč, tj. 117 806 bodů. Byla vygenerována nová sestava obsahující jméno, příjmení, variabilní symbol a výši úlevy v Kč. Ekonomický odbor provedl kontrolu této sestavy porovnáním s databází plátců. U 140 osob nebyl přidělen identifikátor poplatníka. Z toho bylo 133 osob, jejichž evidence byla ukončena (odstěhování, úmrtí...), u 7 osob byl variabilní symbol doplněn ručně. Za tuto část odpovídají TS, spolupracuje OEK. Podklady o osobách, zahrnutých s těmito 133, do společného tzv. „odpadového účtu“ = domácností, nemá OEK k dispozici a ani mít nemá. Kontrola a případné opravy by měly proběhnout na úrovni TS. OEK pracuje s konečnými daty tak, že jednotným exportem přiřadí výsledné slevy do karty poplatníka na dané období. Podobně TS nemají přístup do databáze OEK. U 46 osob byla úleva

0 Kč. (Přiděleny pouze desetiny EKO bodu, po zaokrouhlení 0. Jednalo se např. o rozpočítání 3 EKO bodů na jednotlivé osoby u stanoviště s 5 osobami, které odevzdaly pouze 1 pytel s papírem označený QR kódem zaslaným v obálce, a více se do systému nezapojily).

Po zaokrouhlení a provedené kontrole zůstalo **7 529** osob (7 708 – 133 – 46), kterým byla přiznána úleva za zapojení do MESOH ve výši **579 895** Kč, tj. **115 979** EKO bodů. Předpis poplatku byl u 23 716 osob. Úlevu na poplatku dostalo **32 %** poplatníků.

Dílčí zjištění

Úleva na poplatku za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů byla v roce 2021 jednotlivým poplatníkům přiznána, i když ZM schválilo pouze hodnotu 1 EKO bodu bez pravidel pro jejich přidělování. O celkovém počtu EKO bodů byly zastupitelé informováni na předchozím workshopu. V materiálech ZM nebyl uveden vliv na rozpočet, snížení příjmů o 579 895 Kč.

MESOH je založen na adresném třídění odpadu, které má systém nakládání s odpady učinit spravedlivější a více motivující. U rodinných domů je tato skutečnost zabezpečena. Odpad je označen QR kódy jednotlivých domácností a body jsou přidělovány na základě skutečného množství tříděného odpadu. V bytových domech, kde bydlí více domácností, spravedlivost tohoto systému není jednoznačná. Nelze přesně určit skutečný podíl jednotlivých osob na třídění. Slevu tak mohou obdržet i osoby, které odpad netřídí, ale pouze se do MESOH zaregistrovaly. Další zkreslení údajů je způsobeno tím, že se do systému nepřihlásily 2/3 poplatníků, pokud bydlí v bytových domech, je jejich vytríděný odpad rozpočítán na přihlášené osoby, které obdrží slevu.

Za zvážení stojí také to, zda systém přidělování bodů motivuje k menší produkci odpadů. Kritérium u BT je nastaveno „čím víc odpadu (plastu a papíru), tím víc bodů“ a větší úleva na poplatku, což není optimální. Může být znevýhodněna domácnost, která produkuje minimum odpadu a na maximální počet bodů tak nedosáhne (např. domácnost, která nenakupuje nápoje v plastových obalech a tím tento odpad neprodukuje).

Pro rok 2021 nebyla v době auditu rovněž schválena pravidla pro zapojení do MESOH. V systému „moje popelnice“ je sledován pouze odevzdaný odpad nebo odvoz kontejnerů, ke kterým jsou poplatníci přihlášení, žádné body nejsou přidělovány.

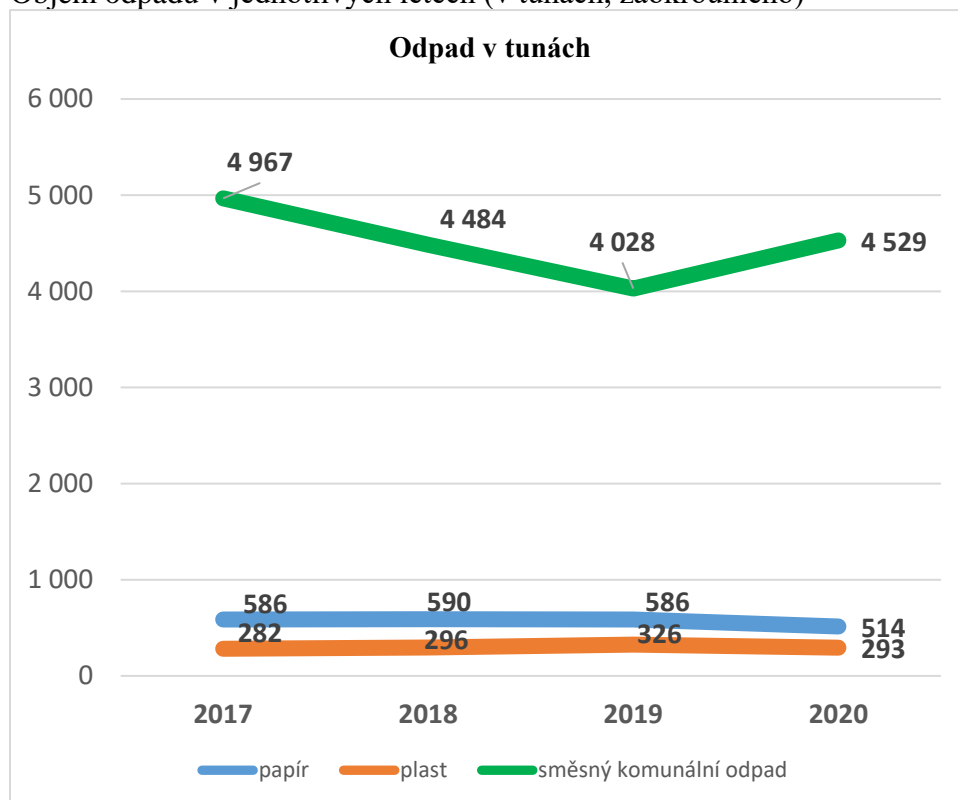
7. Vliv na objem odpadu

Cílem MESOH bylo snížení produkce směsného odpadu, zvýšením podílu separace a předcházení vzniku odpadu. Při prověřování účelnosti systému bylo ověřováno, zda byl tento cíl naplněn.

Objem SKO vzrostl v roce 2020 oproti předchozímu roku o 12,44 %. Objem vyprodukovaného tříděného odpadu, za který je poskytována sleva na poplatku, v roce 2020 klesl oproti předchozímu roku u papíru o 12,28 % a u plastu o 10,12%.

Cíl MESOH nebyl v roce 2020 dosažen, nebylo dosaženo ani hodnot předchozích let, naopak byl zaznamenán opačný trend. Na vývoj mohla působit skutečnost, že se jednalo o první rok zavedení MESOH, kdy ještě nebyly uplatňovány slevy z poplatku (přiznány až od 01.01.2021). Vliv mohlo mít i nestandardní chování poplatníků v důsledku opatření ke koronaviru. Ministerstvo životního prostředí vydalo tiskovou zprávu a informační leták, ve kterých doporučuje netřídít odpad domácnostem, ve kterých se vyskytují osoby v karanténě, nebo osoby s prokázaným onemocněním COVID -19. (Informační leták byl zveřejněn v měsíčníku Radnice č. 5/2020 a 12/2020, na Facebooku města dne 4.4.2020 a 4.11.2020.)

Objem odpadu v jednotlivých letech (v tunách, zaokrouhleno)

Objem odpadu v jednotlivých letech (v tunách, zaokrouhleno)

	2017	2018	2019	2020
papír	586	590	586	514
plast	282	296	326	293
směsný komunální odpad	4 967	4 484	4 028	4 529

Objem tříděných odpadů odevzdaných podle čl. 4 odst. 4 OZV 3/2019 (zvláštní sběrné nádoby – pytle) byl 83,29 t papíru a 50,55 t plastu (odevzdané v rámci MESOH u rodinných domů).

8. Počet zapojených osob

8.1. Informace na 18. ZM

Při předávání dat od ISNO IT s.r.o. k 30.09.2020 byl počet osob zapojených do MESOH **7 708**, což je 32,5 % poplatníků. Po zaokrouhlení bodů a provedené kontrole, byla úleva na poplatku přiznána **7 529** osobám. Počet zapojených domácností (stanovišť) byl **2 877**, což je 27,4 % domácností (jde o přibližný výpočet, přesný počet domácností ve městě Břeclav nebyl auditu k dispozici, vycházelo se z počtu rozeslaných obálek 10 500).

Na zastupitelstvu 16.12.2020 zástupce Technických služeb prezentoval webovou aplikaci společnosti Tectronik s.r.o. Při prezentaci bylo uvedeno, že do systému je zapojeno **14 901** osob na **6 092** stanovištích. Tento údaj byl převzat i do článku „Účet Vám ukáže, kolik jste ušetřili“ v měsíčníku Radnice č. 1/2021, kde se uvádí, že do systému se zapojilo v Břeclavi přes 60 % domácností.

V rámci auditu bylo prověřováno uvedené výrazné navýšení počtu zapojených osob po převzetí dat společností Tectronik s.r.o. Dotazem na Tectronik s.r.o. bylo zjištěno, že k tak výraznému

navýšení nedošlo, pouze byl chybně nastaven filtr pro výběr. Tento chybný údaj byl následně použit i při prezentaci zastupitelům. Předložené údaje však neodpovídají realitě. Skutečný nárůst po převzetí novou společností byl cca + 300 osob. K 24.02.2021 je počet zapojených osob **8 092** ve **3 119** domácnostech, což je 5% nárůst.

8.2. Podnět zastupitele

Dále byl prověřován podnět zastupitele Ing. Války, na „nesmyslný součet EKO bodů“ zaslaný Technickými službami v e-mailu ze dne 04.09.2020. V podnětu byla kopie výňatku z mailu:

„Posílám odpověď na doplňující otázku - EKO body do 15.8.2020

Celkem je uděleno 95541 EKO bodů. - toto je součet:

- *Body za třídění - B T: 30619*
- *Bonus za zájem - BZ: 4566,64*
- *Bonus za EKO nakupování - BN: 50,05*
- *Počet aktivních poplatníků: 24276*
- *EKO body / osoba: 36028,81“*

Při auditu bylo sděleno, že došlo k přeposlání údajů od ISNO IT s.r.o., aniž by tyto byly ověřovány. V zaslaném podkladu jde o nelogické sčítání nesourodých veličin. Celkový počet udělených bodů odpovídá součtu bonusových bodů, aktivních poplatníků a EKO bodů/osoba. Kdo je autorem a jak k výpočtu dospěl, se zjistit nepodařilo. Pro výpočet skutečné úlevy na poplatku byl doložen u jednotlivých stanovíšť přehled přidělených bodů za třídění, bodů za zájem a bodů za ekologické nakupování. EKO body byly počítány pouze součtem těchto tří veličin.

9. Organizační složka

9.1. Technické služby jako organizační složka

V zákoně č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů je v § 24 odst. 1) uvedeno: „Organizační složka územního samosprávného celku (dále jen „organizační složka“) vzniká rozhodnutím zastupitelstva územního samosprávného celku. Organizační složka hospodáří jménem svého zřizovatele a není účetní jednotkou. Tuto formu svého hospodaření volí územní samosprávný celek pro takové činnosti, které:

- a) nevyžadují velký počet zaměstnanců,*
- b) nepotřebují složité a rozsáhlé strojní nebo jiné technické vybavení,*
- c) nejsou vnitřně odvětvově či jinak organizačně členěné,*
- d) nevstupují do složitých ekonomických nebo právních vztahů.“*

V zákoně se nejedná o podmínky striktně omezující zřízení organizační složky, ale pouze doporučení s ohledem na neurčitost zvolených pojmů, kdy nelze stanovit přesnou hranici "velkého počtu zaměstnanců", "složitého a rozsáhlého strojního nebo jiného technického vybavení" či "složitých ekonomických nebo právních vztahů". K 11.02.2021 bylo na Technických službách 79 zaměstnanců (na TS: 41 HPP, 6 DPP, 1 DPČ; v projektu Odstraňování bariér při vstupu na trh práce v městě Břeclavi: 3 HPP, 28 DPČ), což je více než má většina příspěvkových organizací zřízených městem Břeclav.

Konkrétnější podmínkou je požadavek na absenci vnitřního odvětvového či jiného organizačního členění, s nímž zákon u organizační složky nepočítá. Postupně došlo k rozšíření činností zabezpečovaných Technickými službami, tyto jsou podrobně vyjmenovány v dodatku č. 2 zřizovací listiny. Nyní jsou Technické služby organizačně členěné na ekonomický úsek a provozní úsek. Provozní úsek je dále rozdělen na Provoz 1 (hřiště, hřbitovy...), Provoz 2

(veřejné osvětlení), Provoz 3 (zeleň), projektového a koordinačního pracovníka a technického pracovníka.

Vzhledem k tomu, že jde o organizace bez právní subjektivity, zpravidla se organizační složky zakládají pro činnosti, které nejsou tak významné, aby je bylo třeba provádět s právní subjektivitou. Ukáže-li se během doby, že forma organizační složky je nedostačující, zpravidla bývá založena právní osoba s právní subjektivitou.

9.2. Nejednotná pravidla pro zadávání veřejných zakázek malého rozsahu

Podle zřizovací listiny organizační složky Technické služby Čl. IV. odst. 1

„1. Za organizační složku je oprávněn jednat vedoucí organizační složky, který v právních vztazích vystupuje jako orgán organizační složky bez právní subjektivity. Vedoucí organizační složky je oprávněn vystavovat objednávky nebo uzavírat smlouvy v obchodních případech do 200.000,-Kč bez DPH, nad tuto částku starosta města.“

V době schválení zřizovací listiny (ZM dne 11.12.2018) byla platná Směrnice č. 4/2017, kterou se upřesňuje postup při zadávání veřejných zakázek malého rozsahu. Podle tohoto vnitřního předpisu byly stanoveny 3 kategorie veřejných zakázek malého rozsahu:

- a) Veřejné zakázky I. kategorie do 200.000 Kč bez DPH - o výběru dodavatele rozhodoval vedoucí odboru,
- b) Veřejné zakázky II. kategorie 200.000 – 1.000.000 Kč bez DPH (dodávky a služby), 200.000 Kč – 2.000.000 Kč bez DPH (stavební práce) – o výběru dodavatele rozhodoval starosta,
- c) Veřejné zakázky III. kategorie nad 1.000.000 Kč bez DPH (dodávky a služby), nad 2.000.000 Kč bez DPH (stavební práce) – o výběru dodavatele rozhodovala rada města.

Dne 01.08.2019 nabyla účinnost Směrnice č. 8/2019, kterou se upřesňuje postup při zadávání veřejných zakázek malého rozsahu. Podle tohoto vnitřního předpisu jsou 2 kategorie veřejných zakázek malého rozsahu:

- a) Veřejné zakázky I. kategorie - do 500.000 Kč bez DPH, rozhodne o výběru dodavatele, o uzavření smlouvy, nebo objednávky s ním vedoucí příslušného odboru městského úřadu.
- b) Veřejné zakázky II. kategorie – na dodávky a služby nad 500.000 do 2.000.000 Kč bez DPH a na stavební práce nad 500.000 Kč do 6.000.000 Kč bez DPH, rozhoduje o jejím vypsání, o výběru dodavatele a o uzavření smlouvy s ním rada města.

Ve zřizovací listině není určený horní limit pro vystavování objednávky nebo uzavírání smlouvy, které je oprávněn podepisovat starosta. Auditem bylo zjištěno, že u veřejných zakázek nad 500.000 Kč je postupováno v souladu s vnitřním předpisem a tyto jsou schvalovány RM.

10. Analýza MESOH

Silné stránky

- byly definovány požadavky nového zákona o odpadech na zvýšení podílu separace a je na ně s předstihem reagováno,
- motivace občanů k třídění odpadů úlevou na poplatek,
- při adresném odkládání odpadů lze zjistit skutečné množství vytríděných odpadů na jednotlivé domácnosti (především u rodinných domů),
- Technické služby vyhodnocují a optimalizují náklady na tento systém (např. vyhlášení výběrového řízení na nového dodavatele SW pro evidenci poplatníků zapojených do MESOH, zabezpečení svozu tříděného odpadu vlastními zaměstnanci).

Slabé stránky

- v prvním roce zavedení MESOH nebylo dosaženo stanoveného cíle, naopak se objem smíšeného komunálního odpadu zvýšil a objem separovaného plastu a papíru se snížil; úleva na poplatku byla poskytnuta,
- do MESOH se zapojila pouze 1/3 poplatníků,
- zavedení nové služby obyvatelům (adresné třídění odpadů a úleva na poplatku) je poměrně nákladné; tyto náklady nejsou nijak kompenzovány, např. úleva na poplatku není nahrazena navýšením poplatku u nezapojených poplatníků, nebo o náklady na svoz části vytríděného odpadu vlastními zaměstnanci nejsou sníženy dosavadní platby za svoz odpadu (což je dáno tím, že uzavřená mandátní smlouva je hrazena podle počtu obyvatel, nevyčleňuje náklady na svoz tříděného odpadu),
- databáze osob zapojených do motivačního třídění odpadů je vedena na Technických službách, poplatníci jsou v ní přiděleni pod stanoviště (domácnosti), aktualizace původních dat je pouze na základě podnětů občanů, nepromítají se do ní pravidelně změny z databáze poplatníků vedené na ekonomickém odboru, která je pravidelně měsíčně aktualizována. Databáze tak není aktuální, k údajům o změnách v databázi OEK nemají TS přístup.
- nejsou dodrženy všechny podmínky pro zpracování osobních údajů dané nařízením o ochraně osobních údajů (nemožnost doložení souhlasu s dobrovolným zapojením do MESOH vzhledem k přihlašování stanoviště pouze jedním z členů domácnosti),
- u bytových domů není adresné třídění jednoznačné, úleva na poplatku mohla být přidělena i osobám, které se do systému přihlásily, ale ve skutečnosti odpad netřídí,
- jsou sledovány pouze 2 složky tříděného odpadu (papír a plast), nesleduje se údaj o smíšeném komunálním odpadu, nejsou zahrnuty ostatní separované odpady, např. bio odpad, sklo,
- kritérium u bodů za třídění je nastaveno „čím víc odpadu (plastu a papíru), tím víc bodů“ a tím větší úleva na poplatku, což není optimální pro motivaci k menší produkci odpadů,
- body za zájem byly přidělovány všem členům domácnosti, ne na jednotlivá stanoviště, za stejný úkon (přihlášení do webové aplikace) tak byla přidělována rozdílná úleva (1 členná domácnost 4,5 x 5 Kč = 22,50 Kč; 9 členná domácnost 9 x 4,5 x 5 Kč = 202,50 Kč)

Rizika

- chyby a nemožnost provedení kontroly způsobené nestanovením oficiálních Pravidel k MESOH (tato pravidla nebyla nastavena ani v době auditu),
- chyby a nemožnost provedení kontroly způsobené neuvedením podmínek MESOH v OZV č. 3/2019 o stanovení systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů a nakládání se stavebním odpadem na území města Břeclav,
- dopad na rozpočet města, neúčelně vynaložené náklady bez dosažení očekávaných záměrů nebo výsledků
- motivační třídění odpadů nepovede k dosažení stanoveného cíle snížení produkce smíšeného odpadu, zvýšení podílu separace a předcházení vzniku odpadu,
- úleva na poplatku může být poskytnuta i těm, kteří ve skutečnosti netřídí (body za zájem, body u bytových domů).

Příležitosti

- na základě podkladů z adresného třídění odpadů provést vyhodnocení jednotlivých oblastí odpadového hospodářství a zvolit nejvhodnějšího postup pro naplnění požadavků zákona o odpadech; nastavit nový systém motivace občanů

- nastavení Pravidel pro MESOH tak, aby co nejlépe zohlednila všechny ovlivňující skutečnosti a motivovala občany k zodpovědnému chování v oblasti odpadového hospodářství.

11. Doporučená nápravná a preventivní opatření

-
-
-
-
-
-
-
-
-

12. Závěr

Záměr na zavedení motivačního třídění odpadů vycházel z programového prohlášení koalice a byl reakcí na nový zákon o odpadech. V roce 2020 (prvním roce provozování) nebylo dosaženo stanoveného cíle snížit produkci směsného odpadu, zvýšením podílu separace a předcházením vzniku odpadu. Aktivně se zapojila 1/3 poplatníků.

Systém vykazuje dílčí nedostatky a některé nepřesnosti, zjištěné při provozu a je potřeba přijmout opatření k jeho změně. Doporučuji znovu zhodnotit cíle a provést nápravu aktuálních nedostatků s ohledem na požadavky legislativy.

Ing. Dana Šebestíková
interní auditor